

Gniezno
Ostrów Lednicki
**Chrzcielnica
Polski**

Pomysł i opracowanie dydaktyczne: prof. UAM dr hab. Violetta Julkowska
Opracowanie graficzne: Jarosław Gryguć

W kraju Mieszka. Multimedialny projekt edukacyjny

O państwie Mieszka wiemy niewiele, ponieważ tylko nieliczne teksty współczesne czasom Mieszka przekazują nam zdawkowe informacje. Do nich należy relacja Ibrahima ibn Jakuba z podróży, jaką odbył prawdopodobnie ok. 965 roku po krajach Słowiańszczyzny Zachodniej. Autor relacji nie dotarł do Poznania i Gniezna, ale przekazał wiedzę o kraju Mieszka zaczerpniętą podczas pobytu na dworze cesarskim.

Na podstawie jego relacji dowiadujemy się wielu cennych informacji. Współczesne badania historyczne i archeologiczne pomogły w ustaleniu kolejnych szczegółów, dzięki którym wzbogaciła się nasza wiedza na temat różnych dziedzin życia w państwie Mieszka.

/ Cele projektu:

Po zakończonym projekcie uczniowie potrafią:

- > opisać z jakich elementów składały się główne grody piastowskie (Gniezno, Poznań, Giecz, Ostrów Lednicki, Grzybowo) w II połowie X wieku, wykorzystując załączoną infografikę i kartę pracy
- > nazwać części uzbrojenia woja drużyny książęcej Mieszka, na podstawie załączonej infografiki i karty pracy
- > opisać cechy budowli obronnej na przykładzie rekonstrukcji wału drewniano – ziemnego (infografika oraz rekonstrukcja dynamiczna w Rezerwacie Archeologicznym „Genius Loci”)
- > opisać i scharakteryzować wygląd chaty mieszkalnej oraz przedmiotów codziennego użytku na podstawie dostępnej infografiki i karty pracy
- > opisać pomieszczenia książęce na podstawie rekonstrukcji tego typu obiektów dokonanej przez archeologów i przedstawionej na załączonych rysunkach dydaktycznych
- > wymienić i rozpoznać typy obiektów sakralnych na rysunkach dydaktycznych

Środki dydaktyczne:

- > tekst relacji Ibrahima ibn Jakuba
- > infografiki tematyczne i karty pracy
- > materiały edukacyjne dostępne na stronach internetowych Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie oraz innych muzeów, centrów interpretacji historycznej i rezerwatów archeologicznych

Czas lekcji: 2 jednostki lekcyjne

/ Instrukcja do projektu:

1. Nauczyciel omawia cele projektu i proponuje podział klasy na zespoły, które przygotowują informacje na temat poszczególnych dziedzin życia w państwie Mieszka. Powstają zespoły tematyczno-zadaniowe:
 - a) **GRODY KSIĄŻĘCE**
 - b) **BUDOWLE SAKRALNE I ŚWIECKIE NA TERENIE GRODÓW**
 - c) **WOJOWIE DRUŻYNY KSIĘCIA**
 - d) **WAŁY OBRONNE**
 - e) **CHATY MIESZKALNE I ICH WYPOSAŻENIE**
2. Zespoły otrzymują szczegółowe polecenia nauczyciela oraz karty pracy i rysunkowe materiały pomocnicze.
3. Zespoły przystępują do zapoznania się z materiałami, uzupełniają informacje na podstawie dostępnych pomocy oraz źródeł multimedialnych i muzealnych.
4. Fakultatywnie klasy odbywają wycieczkę historyczną do jednego z muzeów, rezerwatów archeologicznych lub centrów interpretacji historycznej (Gniezno, Poznań, Ostrów Lednicki, Grzybowo, Giecz).
5. Zespoły przygotowują prezentację multimedialną z wykorzystaniem przygotowanych i opracowanych materiałów.
6. Zespoły prezentują wyniki poszukiwań w postaci prezentacji multimedialnej.

/ Przebieg projektu:

1. Nauczyciel poświęca pierwsze zajęcia na odczytanie wspólnie z uczniami tekstu relacji Ibrahima ibn Jakuba. Uczniowie przygotowują z tej lektury notatkę w postaci mapy mentalnej, na której pojawiają się takie słowa kluczowe jak: najrozleglejszy kraj, obfituje w żywność, piechurzy, trzy tysiące pancernych, sąsiedzi kraju Mieszka, a także inne szczegółowe informacje w postaci rysunkowej.
2. Na podstawie mapy mentalnej nauczyciel i uczniowie ustalają różne dziedziny życia, o których mówi relacja i postanawiają uzupełnić te informacje
3. Uczniowie tworzą listę pytań – czego jeszcze chcieliby się dowiedzieć o różnych dziedzinach życia w kraju Mieszka?
4. Rozpoczyna się praca w zespołach tematycznych, które zgodnie z powyższą instrukcją poszukują informacji w różnych dostępnych źródłach (aplikacjach, materiałach rysunkowych i infografikach) oraz uzupełniają załączone w materiałach pomocniczych karty pracy.
5. Uczniowie konsultują swoje materiały z nauczycielem i przygotowują się do prezentacji swojego tematu.
6. Uczestnicy projektu prezentują swoje zgromadzone materiały i wypełnione karty pracy .
7. Wszystkie grupy razem przygotowują prezentację multimedialną, wykorzystując zebrane informacje i materiały.

/ Literatura pomocnicza dla nauczyciela:

1. *Architektura romańska w Polsce. Nowe odkrycia i interpretacje*, red. T. Janiak, Gniezno 2009.
2. Kara M., *Najstarsze państwo Piastów – rezultat przełomu czy kontynuacji? Studium archeologiczne*, Poznań 2009.
3. Kurnatowska Z., *Początki Polski*, Poznań 2002.
4. Kürbis B. *Refleksje kronikarzy nad chrystianizacją Polski*, *Nasza Przeszłość* nr 69 (1988), s.97-114.
5. Wetesko L., *Piastowie i ich państwo w łańskiejszej Europie. Studia z dziejów kultury politycznej X i XI wieku*, Poznań 2013 (zawiera obszerną listę opracowań).
6. Sikorski D. A., *Kościół w Polsce za Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Rozważania nad granicami poznania historycznego*, Poznań 2011.
7. Strzelczyk J., *Mieszko Pierwszy*, Poznań 1999.
8. Węcowski P. *Początki Polski w pamięci historycznej późnego średniowiecza*, Kraków 2014.
9. *Ziemie polskie w X wieku i ich znaczenie w kształtowaniu się nowej mapy Europy*, red. H. Samsonowicz, Kraków 2000 (zawiera artykuły wielu historyków i archeologów).

